

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ГО «Міжнародний інститут безперервної освіти»

 Наталія ТКАЧОВА

18 вересня 2026 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ
«ПЕДАГОГІЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ»**

Кількість слухачів:

на лекційних заняттях (в онлайн форматі) – до 500 осіб;

на практичних заняттях (в онлайн чи змішаному форматі) – до 30 осіб

Після проходження курсу слухачу буде видано сертифікат

Харків – 2026

ВСТУП

1. Опис навчального курсу

1.1 *Мета викладання навчального курсу* – формування у слухачів системного розуміння закономірностей, принципи, методів та засобів педагогічного впливу та відновлення осіб (дітей та дорослих), які мають тимчасові або постійні порушення психофізичного розвитку, здоров'я чи проблеми із соціальною адаптацією.

1.2 *Основні завдання курсу:*

1. Сформувати уявлення про педагогіку реабілітації як соціальну науку, її структурно-педагогічні складові та зв'язки.

2. Ознайомити з основними положеннями з педагогіки реабілітації окремих міжнародних та національних унормовуючих документів, етичними нормами безбар'єрного спілкування, захистом персональних даних.

3. Сформувати розуміння ролі педагога в мультидисциплінарній команді: алгоритми взаємодії з медиками, психологами, фізичними терапевтами та ерготерапевтами, фахівцями сфери фізичної культури і спорту на різних етапах життя пацієнта.

4. Сформувати розуміння щодо застосування адаптивних програм, комунікаторів, сенсорних систем, VR/AR-технологій та спеціального обладнання для дітей, молоді та дорослих.

5. Розвинути навички застосування методів педагогічної діагностики, визначення компенсаторних можливостей людини, складання та коригування Індивідуального реабілітаційного маршруту.

6. Ознайомлення з основними засадами фізично та дидактично безбар'єрного середовища в закладах освіти, реабілітаційних центрах і вдома для дітей та дорослих з особливими потребами.

7. Надати характеристику педагогічної складової базового догляду, сенсорної інтеграції, підтримки та розвитку збережених аналізаторів у дітей та дорослих зі складними діагнозами.

8. Ознайомити з особливостями педагогічної допомоги дітям і дорослим із мінно-вибуховими травмами, ампутаціями, а також із важким психотравмуючим досвідом.

9. Сформувати навички використання засобів АДК (піктограми, картки PECS, жестові системи, eye-tracking) для дітей із затримкою розвитку та дорослих із втратою мовлення (афазії, ТХМ).

10. Розвинути здатність забезпечувати власну саморегуляцію, ментальну стійкість, встановлення професійних меж та супервізії в роботі з важкими клієнтами різного віку.

1.3. *Цільова аудиторія:*

- фахівці сфери охорони здоров'я;
- фахівці сфери психології, психотерапії, соціальної роботи;
- фахівці фізичної культури і спорту;
- науково-педагогічні та педагогічні працівники.

1.4. Навчальний курс «Педагогічна реабілітація» забезпечує набуття слухачами таких компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність застосовувати знання з психології, педагогіки, медицини та реабілітації для вирішення професійних завдань.

ЗК2. Здатність до міжособистісної взаємодії, ефективної комунікації та командної роботи.

ЗК3. Здатність до професійної рефлексії, саморозвитку та безперервного професійного навчання.

ЗК4. Здатність діяти відповідально, дотримуючись принципів професійної етики, конфіденційності та поваги до гідності людини.

Фахові компетентності:

ФК1. Здатність розуміти науково-теоретичні засади, основні напрями / види педагогіки реабілітації.

ФК2. Здатність оцінювати реабілітаційний потенціал та розробляти індивідуальних програми з урахуванням специфіки цільової аудиторії пацієнтів.

ФК3. Здатність добирати та застосовувати сучасні методи, методики, технології, програми, засоби та спеціальне обладнання для створення та підтримки фізично та дидактично безбар'єрного середовища.

ФК4. Здатність здійснювати педагогічну підтримку людини та її оточення на різних етапах реабілітаційного процесу.

ФК5. Здатність здійснювати міждисциплінарну взаємодію з фахівцями медичної (охорони здоров'я), реабілітаційної, соціальної, психологічної та освітньо-наукової сфер та сфери фізичної культури і спорту.

1.5. Кількість кредитів: 3.

1.6. Загальна кількість годин: 90.

1.5. Характеристика навчального курсу
Лекції
18 год.
Практичні, семінарські заняття
20 год.
Самостійна робота
50 год.
Оцінювання
2 год.

1.7. Заплановані результати навчання:

ПРН 1. Уміти застосовувати на практиці розуміння науково-теоретичних засад, основних напрямів / видів педагогіки реабілітації, її структурно-педагогічних складових, суміжних та міждисциплінарних зв'язків.

ПРН 2. Уміти розробляти індивідуальні програми педагогічної реабілітації з урахуванням їх реабілітаційного потенціалу та з урахуванням специфіки пацієнтів.

ПРН 3. Уміти об'єктивно добирати та застосовувати сучасні методи, методики, технології, програми, засоби та спеціальне обладнання для створення та підтримки фізично та дидактично безбар'єрного середовища.

ПРН 4. Уміти здійснювати педагогічну підтримку людини та її оточення на різних етапах реабілітаційного процесу.

ПРН 5. Здійснювати здійснювати міждисциплінарну взаємодію з фахівцями медичної (охорони здоров'я), реабілітаційної, соціальної, психологічної та освітньо-наукової сфер та сфери фізичної культури і спорту на засадах професійної етики та з дотриманням правових норм.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність педагогічної реабілітації. Її структурно-педагогічні складові, завдання, понятійно-категоріальний апарат, принципи, методи, засоби, напрями / види. Суміжні та міждисциплінарні зв'язки.

Тема 2. Нормативно-правове та етичне врегулювання реабілітаційно-педагогічної діяльності.

Тема 3. Міждисциплінарний підхід у комплексній реабілітації осіб різного віку.

Тема 4. Інноваційні асистивні технології та цифровий інструментарій у педагогіці реабілітації.

Тема 5. Оцінювання реабілітаційного потенціалу та розробка індивідуальних програм. Цільова аудиторія.

Тема 6. Універсальний дизайн та розумне пристосування в освітньому й реабілітаційному просторі.

Тема 7. Педагогічний супровід осіб із важкими та множинними порушеннями розвитку (ТМПР).

Тема 8. Реабілітаційна педагогіка в умовах надзвичайних ситуацій та воєнних станів.

Тема 9. Альтернативна та допоміжна комунікація (АДК) в реабілітаційно-педагогічній практиці.

Тема 10. Профілактика професійного вигорання та психогігієна фахівців реабілітаційної сфери.

	Усього	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Педагогіка реабілітації як соціальна наука. Структурно-педагогічні складові, завдання, понятійно-категоріальний апарат. Принципи, методи, засоби, напрями / види педагогіки реабілітації. Суміжні та міждисциплінарні зв'язки.	8	2	2	4

Тема 2. Нормативно-правове та етичне врегулювання реабілітаційно-педагогічної діяльності.	8	2	2	4
Тема 3. Міждисциплінарний підхід у комплексній реабілітації осіб різного віку (роль педагога в мультидисциплінарній команді: алгоритми взаємодії з медиками, психологами, фізичними терапевтами та ерготерапевтами, фахівцями сфери фізичної культури і спорту на різних етапах життя пацієнта).	9	2	2	5
Тема 4. Інноваційні асистивні технології та цифровий інструментарій у педагогіці реабілітації.	9	2	2	5
Тема 5. Оцінювання реабілітаційного потенціалу та розробка індивідуальних програм. Цільова аудиторія.	9	2	2	5
Тема 6. Універсальний дизайн та розумне пристосування в освітньому й реабілітаційному просторі.	9	2	2	5
Тема 7. Педагогічний супровід осіб із важкими та множинними порушеннями розвитку (ТМНР).	9	2	2	5
Тема 8. Реабілітаційна педагогіка в умовах надзвичайних ситуацій та воєнних станів.	9	2	2	5
Тема 9. Альтернативна та допоміжна комунікація (АДК) в реабілітаційно-педагогічній практиці.	9	2	2	5
Тема 10. Профілактика професійного вигорання та психогігієна фахівців реабілітаційної сфери.	7	-	2	5
Разом	86	18	20	48
Контрольні заняття	4			
Усього	90			

3. Методи та форми навчання

Лекції, круглі столи, вебінари, самостійна робота з використанням ІКТ, практикуми, тренінги, майстер-класи;

підготовка мультимедійних презентацій, виконання практичних завдань та вправ, робота з навчальною та науковою літературою.

4. Методи контролю:

1) тестування (20 тестових завдань, має бути не менше 80 % правильних відповідей);

2) виконання кейсових завдань (1-2 кейси 2-3 рівня).

Розробник: проф. Наталія ТЕРЕНТЬЄВА